M168

LRA

MINTIS

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Thought, Lithuanian Daily Newspaper.
Permitted by UNRRA Team 155.
Eina kasdien be šventadienių.
Atsakingasis redaktorius J. Vasaitis.
Memmingenas, Airport, Baltic Camp.
Prenumerata mėn. 10 RM.,
Atskiras numeris 40 pf.

Lietuvių visuomenės dienraštis Nr. 99 Memmingenas Šeštadienis, 1946 m. birželio mėn. 22 d. I metai

Paryziaus konferencija ant dvieju bėgiu

Paryžius. Anglų spauda Paryžiaus konferenciją apibūdina kaip konferenciją ant dviejų bėgių. Vieni posėdžiai yra vieši ir formalūs — vieni bėgiai, ir kiti posėdžiai yra neformalūs ir nevieši — antri bėgiai.

Amerikiečių spauda randa reikalo pastebėti, kad konferencija yra vedimas neprastos butalterijos knygos ir pastebi„ kad vien viceministeriai ar delegatai tai turėtų atlikti, o užsienių reikalų ministeriai turėtų dalyvauti atominės energijos kontrolės posėdžiuose, kur reikalas eina apie jungtinių tautų ateitį ir tikro taikos bandradarbiavimo suorganizavimą.

„Manchester Guardian" rašo, kad priėmus Gromyko pateiktą planą lieka tik iškilmingas įsipareigojimas ir pasižadėjimas, bet nėra jokios ralios garantijos. Tai ženklas, kad sovietai nenori nei čia atsitolinti nuo totalinės veto teisės. Taip pat spauda pažymi, kad veto, jau kaip praktika parodė labai dažnai ir ne visiškai pilną atskomingumą jaučiant panaudojamas.

Prez. Trumanas spaudos konferencijoje pasakė. kad Barucho pateiktas planas pilnai ir visai išreiškia JAV vyriausybės nusistatymą.

REIKALINGI NAUJI KREDITAI

Vašingtonas. Prezidentas Trumanas kreipėsi į kongresą skubotu raštu dėl naujų 460 milijonų delorių kredito, kuris būtinai reikalingas UNRRA-i. Jis nurodo į ypatingai rimtą mitybos padėtį Austrijoje.

195.000 LENKŲ KARIŲ

Londonas. Iš Londono praneša, kad paskutiniu metu lenkų karių buvo 195.000-čiai. 59.000čiai lenkų, kurie prijungus dalį buv. Lenkijos teritorijos prie Reicho, buvo paimti į vokiečių kariuomenę, perbėgo pas sąjungininkus ir vėliau kartu su sąjungininkais kovojo prieš vokiečius.

JAPONIJOJE LYGIOS TEISĖS ABIEMS LYTIMS

Tokio (AP). Socialdemokratų partija paskelbė, kad panaikina tarp vyrų ir moterų viešpatavusią nelygybę. Pirmiausia ištatymu bus pašalinta skyrybų sistema, pagal kurią vyras gali atsiskirti nuo žmonos vien tik išbraukdamas ją iš šeimos sąrašo. Taip pat bus panaikintas paprotys, kuriuo vyro žodis šeimoje buvo absoliutus įstatymas. Galiojančiu dėsniu šeimos turtą lig šiol paveldėdavo vyriausias sūnus. Dabar jis pakeičiamas taip, kad paveldėjimas tektų ir jaunesniesiems vaikams bei našlei.

NAUJAS JAV TAIKOS RAŠTAS

Vašingtonas. Oficialiai pranešama, kad JAV vyriausybė pasiūlė Didžiajai Britanijai, Sovietų Sąjungai ir Kinijai pasirašyti 25 metų sutartį prieš Japonijos pavojų.

Mufti Kaire

Kairas. Is karaliaus Faruko rūmų buvo paskelbtas oficialus komunikatas, kur sakoma, kad didysis Jeruzalės Mufti pasiradė karaliaus dvare ir kad karalius sutiko jį priimti audencijoje.

Anglija yra priešinga, kad Mufti grįžtų Palestinon.

MUFTĮ NEIŠDUOS

Kairas. Egipto vyriausybės pirmininkas pareiškė, kad Anglijai reikalaujant, Mufti nebūsiąs išduotas ir jis traktuojamas kaip politinis asmuo.

Churchillis užklausė vyriausybę, ar vyriausybė darys žygių, kad Mufti, kaip britų priešininkas karo metu, būtų išduotas.

MUFTI PASILIEKA EGIPTE

Kairas. Pranešama, kad Mufti Egipto vyriausybė suteikė teisę pasilikti karaliaus Faruko apsaugoje, pagal musulmonų svečio teisę. Mufti susilaikys nuo politinės veiklos ir bus traktuojamas kaip politinis pabėgėlis.

Yra blokai ar ne?

Briuselis. Belgijos užsienių reikalų ministeris pasisakė, kad būtų sudaryta bendradarbiavimo sutartis su Anglija. Jis pareiškė, kad Sovietų Sąjunga sudarė karines sąjungos ir bendradarbiavimo sutartis su Lenkija ir Jugoslavija, pagal kurias ginklai ir amunicija net teikiama. Tad reikia būti logiškiems ir pasakyti ar yra blokai ar ne.

PREZIDENTAS TRUMANAS NESIMPATIZUOJA VETO TEISEI

Vašingtonas. Spaudos konferencijos prezidentas Trumanas, paklaustas dėl pažiūros į veto teisę, netiesiogiai davė suprasti, kad jis yra prieš veto teisę. Jis pareiškė, kad Barucho pateiktas atominės energijos reikalu projektas išreiškęs vyriausybės pažiūrą.

Gen. Eisenhoweris pareiškė, kad negali būti nė kalbos dėl paslapties perdavimo kontrolės įstaigai, kol nėra tikrų garantijų, kad niekas negalės piktam panaudoti. Veto teisės tuo reikalu irgi negali būti.

GEN. EISENHOVERIS PATEIKĖ KARO BIUDŽETĄ

Vašingtonas. JAV kariuomenės štabo viršininkas gen. Eisenhoveris pateikė kongreso kariniam komitetui karinį biudžetą ir raštą kur sakoma, kad atominės energijos kontrolės reikalu: „turime ne tik mes, bet ir kiti gerą valią parodyti."

UKRAINA PERMAŽAI TEGAUNANTI

Kijevas (AP). Ukrainos TSR-ai UNRRA yra pažadėjusi 236.250.000 dol. sumos pašalpą. Už 73.750.000 dol. prekių jau pristatyta. Respublikos tarybiniai pareigūnai skundžiasi, kad ta pagalba teikiama nepakankamai skubiai ir, svarbiausia, nesulaukia traktorių ir fabrikų įrangos.

TURTINGA PARTIJA

„Tablet" ziniomis, prancūzai komunistai, Prancūziją bevaduodami, pasirūpino 13 milijardų frankų ir sutarę su vyriausybe iškeitė juos į naująją valiutą (8 milijardus frankų, kitaip — 17 milijonų angliškų svarų). Komunistai yra turtingiausia Prancūzijoj partija.

Evakuos Italija ir Bulgarija

Paryžius. Užsienių reikalų ministeriai sutarė, kad amerikiečiai ir anglai evakuos iš Italijos savo kariuomenes po taikos sutarties su Italija sudarymo 3 mėn. laikotarpy. Taip pat sovietai turės evakuoti savo kariuomenę iš Bulgarijos laike 3 mėn. po taikos sutarties pasirašymo su Bulgarija.

Britai dar turės susitarti su amerikiečiais dėl transporto per amerikiečių zoną į savo zoną Austrijoje.

IEŠKO PAGROBTŲ KARININKŲ

Tel Avivas. Visiems Tel Avivo gyventojams buvo uždrausta išeiti iš namų ir policija bei kariuomenė ieškojo penkių pagrobtų karininkų, kuriuos žydų ekstrmistai paėmė įkaitais iš vieno karininkų klubo. Kariams uždrausta lankytis baruose, restoranuose, kinuose bei viešbučiuose. Kol kas karininkai dar buvo nesurasti.

SOVIETŲ SĄJUNGA PASIŪLĖ SAVO PROJEKTĄ

Naujorkas. Atominės energijos kontrolės komisijoje prie JTO Sovietų Sąjungos atstovas Gromyko pateikė TSRS planą atominei energijai kontroliuoti, šiame projekte, sakoma, kad visos valstybės ir ne JTO narės turi būti įsileistos kontrolės įstaigon ir kad turi būti pasikeista visomis žiniomis ir paslaptis perduoda kontrolės įstaigai. Jis pasakė, kad uždelsimas perduoti paslaptį sukelia nepasitikėjimo atmosferą. Projekte pasisakoma, kad kiekvienai didžiajai tautai turi būti palikta teisė pasilaikyti veto teisę.

Irano problemos

Kur eina Iranas?

Persai žaidžia iš tiesų orientališką žaidimą. Ghavam sėdi ant dviejų kėdžių. Jis neigia derybas su Maskva, bet su ja sudaro sutartį. Jis kalba apie laimę krašte ir vyriausybės laisvą sprendimą, bet paleidžia parlamentą ir persekioja sovietų nedraugus. Jis įteikia skundą JTO, bet yra linkęs nutraukti ginčą Saugumo Taryboje. Jis ne kartą suvedžioja savo atstovą Hassein Ala, bet jį palieka ir toliau kraštui atstovauti, nors jis vairuoja politiką vyriausybei nedrauginga linkme. Jis įveda krašte režimą, iš kurio negalima be cenzūros net telegramos išsiųsti, o britų darbiečių atstovams leidžia lankytis krašte. Ir jie daro teisingą išvadą: „Irano klausimu JTO laimėjo, bet krašte šeimininkauja sovietai". Jie yra Irano šeimininkais, nes didžiosios galybės perdaug pasitikėjo savimi ir nebuvo užtektinai griežtos ir nuoseklios iki galutinio taško. Galbūt jos turi kaikurių užkulisinių tikslų. Viena jų galima numanyti. Štai sovietai yra taikos griovėjai, kurie kuria vieną opą po kitos. Ir kaip po tam tikro laiko kur tai atominė bomba kristų — rąmiai tartų: mes viską padarėme, ką galėjome. Ar ne taip vyko 1938—9 m. laikotarpyje?

Geros valios ir svajonių laikotarpis apie savaime įsigyvendinančią taiką jau palaidotas. Dabar vyksta kova už taiką. Numanu, kad vien žodžiais toji kova nesibaigs, nes tuo metu, kai žaidžiama Irano mikrokosmine komedija, milijoninės armijos keno tai rikiuojamos, tarytum jos iš anksto bandytų nugalėti įvairių tipų mikrokosminių bombų baimę.

Neužbaigta pasaka

Gegužės mėn. antroje pusėje ilgai užsitęsęs ginčas Saugumo Taryboje nedavė lauktų vaisių. JAV atstovas Stettinius ir britų Sir Al. Cadogan pasiūlė Irano klausimą ir toliau palikti dienotvarkėje, bet tik jį tolimesniam laikui atidėti. Per tą laiką Irano vyriausybė turėtų pasisakyti, ar ji patenkinta esama padėtimi.

Irano informacijos ministeris Maijafar Firne paskelbė spaudos atstovams, kad Teherano vyriausybė konstatuojanti raudonosios armijos galutinį atitraukimą š. m. gegužės 9 d. Šis pareiškimas skiriasi nuo oficialaus Irano vyriausybės rašto turinio, kuriame nurodoma, kad gegužės 6 d. jau galutinai pasitrakė sovietų kariuomenė iš Azerbaidžano. Maskvos radijas taip pat atstovauja pastarajai versijai ir nurodo, kad sovietinė kariuomenė „planingai atitraukta" iki pasižadėto termino.

Gegužės 24 d. Ghavam es Sultanek įspėjo atstovą prie Saugumo Tarybos, kad jis be vyriausybės pavedimo nedarytų jokių žygių. Kiek vėliau įvyksta formalinis vyriausybės pakeitimas, bet Ghavam vėl sudaro vyriausybę. Dr. Hussein Ala iš eitųjų pareigų atšauktas.

Associated Press korespondentas J. Goodwin praneša, kad Tebrice, Azerbaidžano sostinėje, sovietai nepaprastai išplėtė „prekybinę ir kultūrinę" veiklą. Sovietų piliečiai vadovauja gelžkelių, oro susisiekimui. Jie paskirsto žibalą. Ligoninės ir mokyklos jų rankose. „Trūkstančios" techninės pajėgos papildytos sovietinėmis. Anglosaksiškas elesričių. Pastarosios neapsibrėžia vien iraniškmentas ištremtas. Taip pat nutiko ir su Anglo-Iranian-Oil-Company, nes jos personalas ištremtas. Ir visa tai daroma ne tiek vengiant anglosaksų rungtyniavimo ūkiškoje srityje, bet siekiant pašalinti bet kurią jų įtaką krašte. Ten kuriama nauja „geležinė užtvara", ten siekiama ne vien politinių, bet ir žymiai toliau einančių tikslų. Tie tikslai yra įsigalėti Artimuose Rytuose ir, galop, pasiekti rytinį Vidužemio jūros krantą. Prieš akis milžiniškas uždavinys, reikalaujas didžiulių priemonių. Tos priemonės ir telkiamos Azerbaidžane. Ši provincija tampa iš tiesų „autonomiška". Pats Iranas virsta tarptautinių jėgų rungtyniavimo vietove. Ten rungtyniaujama ne dėl humaniškumo ar taikos, bet dėl naftos ir geopolitinių įtakos komis žemėmis, nes sovietai, lyg voras jau nutvėręs tinklą visuose Artimuose Rytuose gaudyti azerbaidžaniečiams, kurdams, padėti arabams ar paremti žydams Palestinoje. Tos gausios priemonės tarnauja vienam tikslui: pralaužti geležinę užtvarą, kurią britai laiko įsirėžę. Amerikiečiai taip pat turi tikslų — pašalinti Artimųjų Rytų šašlavyną ir sukurti „naują Ameriką", kurioje gyventojai būtų patenkinti, o JAV įgytų naują įtakos sritį. Be šiai svajonei realizuoti reikalinga daug laiko ir energijos, kurie dabar skirti didesniems uždaviniams įgyvendinti.

Paskutinės žinios sako, kad Irano ir Azerbeidžiano ginčas išspręstas maždaug šitaip: centrinė vyriausybė skirs gubernatorių Azerbeidžiano provincijai, o ši pati valdysis Praktiškai centrui vyresniškumas popierinuje paliktas, bet faktiškai jis tenka provincijos valdžiai.

G. Galvanauskas.

Jei viespatautu laisvė nuo skurdo ir bado..

Min. Bevin pasakė: „Nacizmas ir komunizmas negalėtų egzistuoti, jei viešpatautų laisvė nuo skurdo ir bado". Teisinga šioje pastaboje ne tik tai, kas pasakyta tiesioginiai, bet ir tai, kas iš jos iškyla tarpiškai, būtent — komunizmas yra idėjinė doktrina ir politinė pakraipa, kurios yra toje pat plotmėje kaip ir nacizmas. Viena iš pačių didžiųjų, beveik savižūdiškų klaidų, kurias Vakarų demokratija padarė — tai karinė santarvė su TSRS, tai civilizuotų tautų bendruomenėje komunistinei doktrinai pilietybės teisių pripažinimas. Komunizmo kaip doktrinos uždavinys — smurtu ir klasta kitaip manančiųjų vienetų ir grupių sunaikinimas. Komunistų partija yra politinio teroro organizacija. Toliau laikraštis sako, kad Vakarų civilizacijos dėsnius išpažįsta politiniai sąjudžiai sykį visiems laikams turi atsisakyti nuo vadinamųjų „antifašistinių frontų", kuriems vadovauja komunistai, o vieton to sudaryti glaudų ir darbais konkretų antitotalitarinį frontą. Tai bus podraug žingsnis pirmyn nuo grynai negatyvaus — antifašistinio prie pozityvaus — demokratinio veikimo pagrindo sustiprinimo. Vakarų pažiūrų sąjudžiai turi save paklausti, kodėl iš viso reikia su fašistais kovoti? jei dėl to, kad jie siekia diktatūros? Jei taip, tai nepalyginti stipriau reikia kovoti su komunistais. Jei verta skelbti paliaubos kovoje su fašistais, tai tuo pačiu dėsniu susitaikyti ir su komunistais. O tikslingiausia išeitis (ir užduotis) yra pradėti neatlaidžią, be kompromisų kovą prieš situos abu totalizmo išpažinėjus, būtent prieš fašizmą ir komunizmą. Sandora su komunizmu duoda įkvėpimo fašistams. Reikia skiepyti tezę, kad nacizmas ir komunizmas mūsų krikščioniškajai civilizacijai yra to paties laipsnio pavojus.

Sovietu kariuomenė - 4.500.000

Nürnbergas (AP). Aukštas sąjungininkų karinis pareigūnas pasakė, jog TSRS šiandien tebeturi po ginklu 6 mil. raudonarmiečių, bet pasiryžusi tą skaičių sumažinti lig 4,5 mil. Iki šių dienų TSRS-e paleista daugiau kaip 10.000.000 vyrų iš karo tarnybos. Tat daroma nepaisant kai kurių nesutarimų su Vakarais dėl įvairių tarptautinių klausimų.

Tas pats pareigūnas pasakė, kad TSRS-e daugiausia reikšmės skiriama atominei raidai.

Sąjungininkų emisarai Maskvoje neabejoja, kad tarybiniai mokslininkai žino esminius atominės bombos gamybos dalykus, bet, pasak jo tarybinės įmonės baigto gaminio neturės prieš 1948 mt., o gal ir vėliau.

NAUJAS PLANAS BRITŲ ZONAI

Berlynas. Britų specialistai rengia planą, pagal kurį 4 britų zonoj Vokietijos provincijos turėtų tvarkytis federatyviniais pagrindais, sudarydamos centrinį organą. Berlynė posėdžiaują CDU partijos atstovai pasisakė, kad planas nėra pavojingas ir esąs priimtinas. Taip pat pasisakė už 2 rūmų atstovybę. Berlyne taip pat posėdžiauja SPD atstovai.

Maskvos radio šį planą gana kritiškai apibūdino.

2½ MIL. TO JAVŲ IŠ PIETŲ AMERIKOS

Vašingtonas. Specialus prez. Trumano įgaliotinis Hooveris pranešė, kad Pietų Amerikos valstybes ratomis pristatys 2½ milijonų to javų badaujantiems kraštams per UNRRA.

LABAI DIDELIS MALDININKŲ SKAIČIUS

— 1945 m. gruodžio mėn. 25.000 TSRS piliečių prašėsi vizų į Palestina. Kelionės tikslas — Betliejaus lankymas. Paskutiniu metu 60.000 TSRS piliečių prašosi įleidžiami į Saudo Arabiją. Ko? — Mekkos ir Medinos aplankyti. Susirūpinimą Artimaisiais Rytais pareiškė ir pravoslavai iš TSRS.

„Spectator" nuomone, TSRS piliečių „pamaldumas" net už širdies stveria. Greitu metu TSRS „maldininkų" lauktina palei Prancūzijos-Ispanijos pasienį.

Knyga, kuria reikia sunaikinti

Nepriklausomybės metų Lietuva mums visiems yra ir buk brangi. Galime mes vienas vienokių, kitas kitokių šešėlių įžiūrėti tame laikotarpyje, galime klaidų matyti, būti dėl vienokios ar kitokios linkmės nevienodos nuomonės, bet per tuos 20 metų mūsų valstybė iš tikrųjų ne tik buvo tvirtai atsistojusi ant kojų, bet ir milžinišką ekonominę ir kultūrinę pažangą padariusi. Todėl kiekvienas šmeižtas, taikomas tam šviesiajam mūsų krašto laikotarpiui, turi susilaukti griežto mūsų protesto.

Tokį biaurų ir nieko bendra su teisybe neturintį šmeižtą 1943 m. yra išleidusi Luehe leidykla (Leipzig-Berlin). Tai Anto Mikonio romanas iš Lietuvos gyvenimo „Bala". Romano 362 puslapiai. Parašytas jis gana lengva vokiečių kalba, jame, be kita ko, vaizduojami lietuviški papročiai vienur teisingai, kitur suparodijuoti, į paniekos drabužį įvilkti.

Tegu jį dievai, tą autorių, dėl tų papročių, — mes nekeltume balso, tylėtume, bet savo romane Mikonis iš lengvos, naciams parsidavusios rankos mėgina biauriai sutvarkyti tą šviesiausiąjį mums Lietuvos gyvenimo laikotarpį, todėl mes nebeištveriame tylėti.

Keista to Mikonio (slapyvardis gana lietuviškai skamba, ar ne?) fantazija! Jis pasiima keletą niekad istoriškai nebuvusių žmonių ir leidžia jiems pasidaryti Lietuvos tvarkytojais. Kuprių bažnytkaimyje klebonavęs kun. Gaidys, kovodamas su krikščionių demokratų priešais, suruošia bažnyčioje muštynes. Muštynėms vadovavusį Petrą Kareivą jis tuoj įtaiso apskrities viršininku, o rusą, Lietuvos knygnešius į Sibirą trėmusio žandaro sunų Burlaikovą, policijos viršininku. Ir kokių tik keistybių tie naujieji valdovai nepridaro! Niekas nepatikės, kad policijos viršininkas turgaus dienomis gali susivaryti po kelias dešmtis žmonių ir rėkauti ant jų, gąsdinti juos, nors mažiausios priežasties nėra šitaip elgtis, vien tik viršininko noras išmokyti žmones, kad jie būtų paklusnūs. Beponaudami šitie abu viršininkai įsitaiso dvarus, vienas vesdamas lenkę ministerio pirmininko svainę, o antras tiesiog suktybe už niekus išplėšdamas dvarą iš seno savo globėjo, darydamas tuo savo žygiu nusikaltimą.

Kun. Gaidžio zakristijonas iškyla į valstybės tarybos narius, vėliau į ministerius, o valdžioms keičiantis vėl į valstybės tarybos narius, didelio svorio žmones. Tai juk šmeižtas! Lygiai šmeižtas yra tai, kad kun. Gaidys, rinkimų metu susitaręs, jog žydai parems jo partiją, ima ir pasirašo visą eilę didžiausių privilegijų jiems, naudodamasis dar rinkimams tebevykstant kažkokio būsimojo prezidento agronomo jam pasirašytu raštu, kad jis, kun. Gaidys, jau esąs ministeris pirmininkas. Pasidaręs ministeriu pirmininku, kun. Gaidys Petrą Kareivą pakelia vidaus reikalų ministeriu, rusą Burliakovą saugumo departamento direktorium, o bemokslį, melu į teisėjus iškilusį Joną Dūdą Klaipėdos krašto gubernatorium. Ir vėl vyksta visokios suktybės ir keistybės, reikalingos Mikoniui dar labiau Lietuvai nujuodinti.

Kelioliką metų išdirbęs mūsiškiame universitete, labai gerai pažinojau tą įstaigą ir joje dirbusius žmones. Todėl drįstu čia tvirtinti, kad biaurus naciškas melas yra tai, jog kun. Gaidys, netekęs ministerio pirmininko vietos, buvo paskirtas teologijos fakulteto profesorium ir technikos fakulteto dekanu. Tokio žmogaus nei šia, nei kita pavarde ten nebuvo ir negalėjo būti. Mikonis anksčiau yra leidęs kun. Gaidžiui pasisakyti, kad jis tėra baigęs tik 4 klases. Lietuvos universiteto profesūroje niekada nėra buvę tokio keisto atsitikimo. Visi universiteto mokslo personalo žmonės, mažų mažiausia, buvo universitetus baigę žmonės. Jei dalis senėsniojo mokslo personalo ir neturėjo daktaratų, tai beveik visi jie buvo tokie savo sričių specialistai, kurie toli gražu pralenkia visus nacių daktarus. Taip pat nesąmonė, kad 4 klases baigęs teologas vadovautų technikos fakultetui, bet visu šimtu, Knyga, kurią reikia sunaikinti — — —

o gal ir dar daugiau procentų naciams parsidavęs autorius visiškai nesiskato su faktais, ir iš tokių nesąmonių sudarytas visas jo romanas.

Paskutinysis mūsų valstybės prezidentas šioje knygoje parodomas kaip kažkokia keista iškamša, nieko nenusituokianti valstybės reikaluose, vartojąs keistus posakius. Tuos posakius autorius, tur būt, bus girdėjęs taip, kaip anas išminčius varpų skambinimą, tik nežinia, kurioje bažnyčioje . . . Prezidentas Mikonio knygoje visiškai priklauso nuo saugumo policijos viršininko ir prieš jį turi teisintis dėl savo pasikalbėjimų su žmonėmis. Prezidento žmona mojuoja tautinių spalvų nosine orkestrui, kai šis per ilgai griežia himną. Keisti dalykai, ir skaitydamas nežinai, ar pykti, ar verkti, kai taip nešvariai stengiamasi apšmeižti mūsų žmones.

Vidaus reikalų ministerio brolis Vytas Kareiva, kuris ardamas išėjo gimnazijos kursą, išvažiavo užsienin studijuoti, Vokietijoje išėjo aukštuosius mokslus, docentavo, Amerikoje profesoriavo, o kai grįžo į Lietuvą, universitetas nepriėmęs jo profesūron, nes bijojęs įsileisti išmokslintą žmogų į tarpą savųjų, kurie tik mulkina studentus. Mikonio romano valstybininkai taip pat kuo skubiausiai stengiasi sulikviduoti jaunąjį mokslininką, nes jis gali būti pavojingas varžovas. Jis paskelbiamas šnipu, jam išvagiami dokumentai. Kai grįžęs į tėviškę ir ūkininkų pritariamas pradeda sausinti pelkes, tada vienų iškilmių metu išprovokuojamas tariamas atentatas prieš prezidentą, Vytas Kareiva suimamas ir nuteisiamas mirti. Iš kalėjimo kun. Gaidžio išvaduotas tik kriminaliniuose romanuose galimu būdu, Vytas su geriausiais ūkininkais pasislepia neįžengiamose pelkėse, iš kur jo neįveikia ištraukti ir nuolat pelkes saugąs kariuomenės dalinys.

Lietuvos valstybę, Mikonis sulikviduoja lengvai. Aišku, ko gi galima laukti iš tokios valstybės, kurios vidaus reikalų ministeris yra buvęs Trockio gvardijos komisaras, saugumui vadovauja rusų žandaro nemokytas vaikas, valstybės tarybos šulai yra buvęs zakristijonas ir buvęs jūrininkas! Bolševikai, remdamiesi šnipų tinklu, sulikviduoja buvusius žmones, bet Petras Kareiva, kadaise padaręs daug paslaugų savo apskrities žydams, deginęs miestelį, kad būtų ko statyti, lieka vidaus reikalų komisaru, nors neilgam: nuklimpsta pagaliau pelkėje, kurioje buvo pasislėpęs jo brolis, dabar bolševikų nuspręstas išrūkyti dujomis.

Tai tik keli bruoželiai šio tariamojo romano nesąmonių. Čia maža vietos plačiau rašyti, o ir prasmės nėra. Skaitant apima kažkoks siaubas. Lietuvoje taip niekada nebuvo! Tai Mikonio melas, parašytas už iš nacių gautą auksą! Mes tuo jo rašymu netikime, nes pažįstame savo kraštą ir jo žmones, bet vokiečiai skaito ir, tur būt, tiki. O vokiečiai juk mėgsta pasiskaityti apie kraštus tų tautų, su kuriomis jie susiduria. Pasiskaityti tokį romaną nėra sunku ir nuobodu, tai ne mokslo knyga. Ir mes liekame juodžiausi. Todėl mūsų šventa ir skubi pareiga būtų padaryti visa, kad su šios knygos teisybe būtų supažindintos santarvininkų įstaigos ir knyga būtų išimta iš apyvartos, surinkta iš bibliotekų, kaip biaurus nuodas, žudąs gražias tautų bendradarbiavimo idėjas.

K. Barėnas.

Kas yra tikroji demokratija

Nuo daugelio mėnesių pasaulis ieško demokratijos definicijos. Dabar baigta su netikrumais. Išsklaidyta abejojimai. Pats draugas Vyšinskis definityviškai išaiškino, kas ta tikroji demokratija. Vyšinskis kalbėjo Prancūzijos teisininkų susirinkime. Jis pareiškė: „Daugelis žmonių myli demokratiją, bet nežino, kaip ją ginti. Jie demokratiją įsivaizduoja kaip nuostabiai gražią moterį. Jie norėtų joje matyti energingą draugą. Demokratija kartais vadinama proletarijato diktatūra. Proletarijato diktatūra — tai tikrumoje demokratija akcijoje. Tol ilgai, kol diktatūra veikia tautos vardu tėvynės gerovei, ji yra šventa. Kai dirba prieš tautą — yra nusikaltimas. Mūsų režimas Rusijoje — tai demokratinė diktatūra". Toliau pareiškė: „Antra grįžus, kas gi pagaliau demokratija, jei ne liaudies valia? kaip Leninas pasakė, kiekvienas mūsų tautos darbininkas turi sugebėti valstybei vadovauti, o kiekviena virėja pasiruošus atstot kiekvieną aukščiausį valstybės vyrą. Tarybų Sąjungoje demokrarija-tai dešimčių tūkstančių žmonių dalyvavimas vyriausybėje".

Genialiai Vyšinsko demokratijos definicijai yra fašizmo definicija, kurią paskelbė Ilja Ehrenburg: „Fašistas — šitai kiekvienas Tarybų Sąjungos priešas". Testinga dabar aiškios „TSRS priešo" definicijos. Vyšinskis ir Ehrenburgas tur būt pasakys, kad Tarybų Sąjungos priešu yra kiekvienas tas, kas diktatūros nepripažįsta tauriausia demokratijos forma.

MUSULMONŲ LYGA NORI SMULKMENŲ

N. Dehli. Musulmonų Lygos komitetas kreipėsi į vicekaralių prašydamas smulkmenų apie provizorinės Indijos vyriausybės uždavinius.

Taikomosios Dailės Institutas atkuriamas Freiburge

Š. m. vasario 11 d. Badeno srities Field Supervisor raštu pranešė, kad duodamas sutikimas steigti Freiburge prašytą Taikomosios Dailės Institutą. Tuojau po to buvo imtasi visos eilės parengiamųjų darbų, susijusių su inventoriaus, tinkamų patalpų suradimu, pagaliau, profesūros ir studentų apgyvendinimu. Kiek vėliau, būtent, balandžio 15 d. buvo gautas Freiburgo UNRRA direktoriaus raštas, kad kai tik bus gautos patalpos, galės pradėti veikti šios šešios studijos: audinių, grafikos, keramikos, tapybos, skulptūros ir dekoracijos. Tačiau turint galvoje aukštosios mokyklos steigimo sunkumus, pats darbas pradėti nevyko.

Pagaliau š. m. birželio 14 d. Freiburge UNRRA direktorius raštu pranešė, kad keramikos studija darbą pradeda 1946 m. birželio 27 d. visi asmenys, gavę iš mūsų pranešimus, tą dieną jau privalo būti Freiburge. Neatvykę ir apie tai nieko nepranešę, bus laikomi atsisakiusiais atvykti ir jų vietą bus priimti nauji. Visi tie, kurie pakvietimo nėra gavę, į mokyklą nepriimami ir jokios paramos negaus.

Be keramikos studijos greitu laiku atsidarys audinių ir kitos studijos. Apie tai bus pranešta vėliau.

Visi asmenys, norį studijuoti kurią nors šaką Taikomosios Dailės Institute Freiburge, tuo reikalu prisiunčia prašymą su trumpu gyvenimo aprašymu, pažymėdami, kokį mokslą yra baigę. Pirmenybę turi: 1. studijavę meną ir arnatus Kauno T. D. Institute ar Vilniaus Dailės Akademijoj; 2. asmenys, norį studijuoti šias sritis ir baigę gimnaziją; 3. asmenys, nebaigę gimnazijos, bet mokėsi Lietuvoje arba baigė amatų mokyklos atitinkamus skyrius ir nori studijuoti *savo specialybėje;* 4. asmenys, neturi aukščiau išvardintų kvalifikacijų, bet turi gabumų menui ir amatams ir nori studijuoti.

2, 3 ir 4 grupės asmenys turės laikyti paišybos egzaminus, kurie bus pravesti vėliau.

Į mokyklą priimami ne jaunesni 16 m. amžiaus ir ne vyresni — 40. Asmenys, nebaigę gimnazijos, laikomi laisvais klausytojais.

Prašymus siųsti šiuo adresu: V. K. Jonynas, Freiburg im Br., Zasiusstr. 122. Kiekvienam atsiuntusiam prašymą bus pranešta asmeniškai, ar jis priimtas į mokyklą, kada ir kur prasideda mokslas ir kokios bus kitos sąlygos. Ta proga aš noriu painformuoti visus tuos asmenis, kurie jau anksčiau į mane kreipėsi studijų reikalais. Kiekvienas pareiškęs norą studijuoti kurioj nors Instituto studijoje ir atitinkąs kvalifikacijas, yra įrašytas kandidatu į tą studiją, kurioje jis pareiškė noro studijuoti. Kai tik paaiškės, kada atitinkama studija pradeda darbą, kiekvienas gaus asmeninį pranešimą atvykti. Jei kas yra padaves prašymą studijuoti vieną kurią šaką, o dabar norėtų studijuoti kitą, privalo paduoti naują prašymą.

Jai studentas ar laisvas klausytojas dėl išvykimo iš dabar gyvenamos vietos numato turėti tam tikrų sunkumų arba žino, kad jam bus reikalingi vienokie ar kitokie dokumentai, liudiją apie tai, kad jis tikrai važiuoja studijų tikslais ir čia yra priimtas, apie tai kiekvienas privalo pažymėti prašyme, nurodydamas kokius ir kam adresuotus dokumentus nori iš mūsų gauti.

T. D. Institutas yra Freiburgo UNRRA gobojama mokykla, todėl studentai ir laisvi klausytojai, priimti į mokyklą, bus UNRRA aprūpinami nemokamu maistu ir patalpa.

Kelionės leidimais ir išvykimu iš vietos rūpinasi patys studentai. Atvykdamas į Freiburgą, kiekvienas privalo turėti: 1. išsiregistravimo lapelį iš anksčiau gyventos vietos (UNRRA); 2. skiepijimo pažymėjimą; 3. kelionės pažymėjimą ir 4. nors 4 fotografijas pasui.

Atsižvelgdamas į tai, kad keramikos ir audinių šakoms Lietuvoje, o taip pat ir čia yra labai plačios galimybės, prašau visus asmenis, dirbusius Lietuvoje keramikos ir audinių srityje, be amžiaus ir lyties skirtumo, skubiai pranešti man savo tikslius adresus, šeimos sudėtį ir sąlygas, kuriomis jie sutiktų persikelti į Freiburgo kraštą ir dirbti savo specialybėje. Mes jaučiame didelį techniškojo personalo trūkumą ir jį norėtume užpildyti savo tautiečiais.

V. K. Jonynas,
Buv. Kauno T. D. Instituto,
Direktorius.

P. S.: Visa lietuviška išeivijos spauda prašoma šį pranešimą persispausdinti.

Lenkijoj atidengta slapta organizacija

Naujorkas. Saugumo Tarybai tebesvarstant Ispanijos klausimą iš gerai informuotų sluoksnių Madride buvo sužinota, jog Franco yra pasiryžęs pasitraukti ir leisti sudaryti nauja vyriausybę, jeigu Jungtinės Tautos sutiktų nesikišti į Ispanijos reikalus. Manoma, kad jeigu puolimai prieš Ispaniją nurimtų, tai būtų įmanoma sudaryti vyriausybę, kuriai galėtų vadovauti Ispanijos katalikų vadas Jose Maria Gil Robles, šiuo metu gyvenąs ištrėmime. Neatmetama taip pat ir galimybė, kad šią vyriausybę sudarytų ir kitas kuris ne Franco režimo asmuo.

KOLONIJŲ KLAUSIMAS ATIDĖTAS

Paryžius. 4 užsienių reikalų ministeriai vakar neviešame posėdyje nutarė Italijos kolonijų klausimą atidėti vieniems metams. Taip pat tarėsi, kaip pranešama, dėl Triesto, bet nieko tuo reikalu nepaskelbta.

TAUTYBIŲ PAŽMĖJIMAI NEGALIOJA

Wiesbadenas. Karinė valdžia praneše, kad visi tautinių komitetų, kurie nėra karinės valdžios pripažinti, išduoti pažymėjimai turi būti tiems komitetams grąžinti ir sunaikinti. Asmenys, kurie tokius pažymėjimus laikys kaip tapatybės dokumentus su savim, bus sulaikomi ir baudžiami.

Lenku vyskupu ganytojiskas laiskas

Londonas. Lenkijos vyskupų suvažiavimas Čenstachave, kuriame dalyvavo 32 vyskupai, paskelbė laišką, kuriame smerkia teroristų veikimą Lenkijoje ir kviečia lenkų tautą pasiduoti valstybinei tvarkai. Vyskupų laiške kritikuojama lenkų saugumo policija ir daromas vyriausybei priekaištas, kad ši paniekinusi žmogaus asmeninę laisvę.

Londono radijas taip pat pranešė, kad šiuo metu Lenkijoje neliko nei vieno rytų bažnyčios vyskupo. Jie visi išvežti į Kijevą — kalėjiman.

BRITŲ PARLAMENTARAI VIENOJE

Viena. Vienen atvyko britų parlamentarų delegacija. Delegaciją priėmė Vienos burmistras ir supažindino su miesto būkle.

MOTERYS ATSAKĖ

— Vienas JAV metraštis paskelbė anketą, į kurią atsakė 3.600.000 moterų. Į pirmą klausimą „Ar esame kelyje į taiką?" 82% moterų atsakė „ne". Į antrąjį „Kiek ilgai gali trukti taika?" — 44% atsakė „iki 10 metų" 30% — iki 5 metų ir tik 4% — iki 50 metų. Į tretįjį klausimą — „Prieš ką kariausim?" — 85% Amerikos moterų atsakė „Prieš Tarybų Sąjungą". „News Chronicle" priduria „Moterų intuicija kartais yra įspėjanti".

Sportas

Esslingenas. — VI. 19 d. Memmingeno stovyklos krepšininkai laimėjo rungtynes prieš Esslingeno latvių I-ją komandą pasekmė 52:38 (21:20). Tenka pažymėti, kad ši komanda yra viena iš pajėgiausių latvių komandų amerikiečių zonoje.

Mūsų žaidėjai savo sparta ir vikrumu lengvai įveikė „baisųjį" zoninį latvių dengimą. Žaidime geriausiai pasirodė komandos kapitonas R. Bedrzickas, laimėjęs 17 taškų.

Be to, dar Memmingeno latvės laimėjo krepšinį prieš esslingietes 7:2, o latviai vyrai tinklinį prieš Esslingeną laimėjo 2:1.

LENKAI APIE LIETUVĄ

Lenkų laikraštyje „Orzel Bialy (Baltas Erelis) Nr. 37 F. Zahora parašė: Lietuva! Dainų ir mistinių pakelės kryžių kraštas. Gal nevienas po ano Didžiojo Karo išvaduotas kraštas nepasiekė tokio pakilimo laipsnio, kaip Lietuva. Lietuvių psichikoje giliai glūdėjo rusų persekiojimų atsiminimai, kaip ir veržimasis saugoti ir ugdyti savąją kultūrą, kuri su tokiu vargu gilinta, knygnešiams slaptai gabenant Duonelaičio, Daukanto. Maironio ir kitų lietuvių rašytojų knygas".

STOVYKLOS TEATRAS

Antradienį, birželio mėn. 25. d. 19 val. 30 min. Vilniaus Operos šokėja Elena Kepalaitė duoda baleto koncertą. Bus atlikta: Menuetas — J. Haydn, Fantazija — W. A. Mozart, Siekimas — R. Schumann, Pavasaris — E. Grieg, Pasaka — N. Gade, Drugelis — E. Grieg, Lietuvos siluetai — St. Šimkaus.

Bilietai jau parduodami teatro kasoje nuo 10—12 val. ir 14—17 val.